VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Senioralnej (nr 7)**

z dnia 25 września 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej (nr 7)

25 września 2014 r.

Komisja Polityki Senioralnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Szczerby (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– podjęcie uchwały w sprawie powołania stałego doradcy Komisji,

– informacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki oraz Ministra Finansów na temat: „Srebrna Gospodarka" – wspieranie rozwoju efektywnych rozwiązań dostosowanych do potrzeb i oczekiwań osób starszych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Męcina** sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Grażyna Henclewska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki, **Agnieszka Wachnicka** zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego Ministerstwa Finansów, **Katarzyna Brzeska-Miksa** prezes Funduszu Hipotecznego „Familia", **Krystyna Lewkowicz** prezes Fundacji „Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku", **Krzysztof Przybył** prezes Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Izabela Dąbrowska** dyrektor Biura Prawnego Federacji Konsumentów, prof. dr hab. n. med. **Katarzyna Wieczorowska-Tobis** krajowy konsultant w dziedzinie geriatrii, **Anna Chabiera** specjalista w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich oraz prof. dr hab**. Bolesław Samoliński** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jakub Krowiranda** i **Elżbieta Przybylska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Szanowni państwo, otwieram 7. posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej.

Witam wszystkich zaproszonych gości.

Porządek dzienny obejmuje dwa punkty. Punkt pierwszy przewiduje informację ministra pracy i polityki społecznej, ministra gospodarki oraz ministra finansów na temat: „Srebrna Gospodarka" – wspieranie rozwoju efektywnych rozwiązań dostosowanych do potrzeb i oczekiwań osób starszych, zaś punkt drugi sprawy różne, w tym punkcie przewidujemy podjęcie uchwały w sprawie powołania drugiego stałego doradcy Komisji. Otrzymaliśmy pismo marszałka Sejmu RP z 11 września, informujące, że Prezydium Sejmu postanowiło podjąć inicjatywę uchwałodawczą dotyczącą nowelizacji uchwały w sprawie zasad organizowania doradztwa naukowego na rzecz Sejmu i jego organów, powoływania doradców sejmowych i korzystania z ekspertyz oraz opinii.

Jednocześnie Prezydium Sejmu wyraziło zgodę na powołanie prof. dr. hab. Piotra Błędowskiego na drugiego stałego doradcę Komisji. Przypomnę, że pierwszym doradcą jest pan prof. dr hab. Bolesław Samoliński, którego serdecznie witam.

Ponieważ czekamy na państwa ministrów – na pana ministra Męcinę i panią minister Henclewską, proponuję (jeśli Komisja wyrazi zgodę), żebyśmy – jako pierwszy – omówili punkt obejmujący sprawy różne i podjęli uchwałę w sprawie powołania drugiego stałego doradcy Komisji.

Chciałbym przypomnieć, że pan prof. Piotr Błędowski jest wiceprzewodniczącym Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego, byłym przewodniczącym Towarzystwa, kierow-

nikiem Instytutu Gospodarstwa Społecznego Szkoły Głównej Handlowej oraz kierownikiem Zakładu Gerontologii Społecznej w Instytucie Pracy i Spraw Socjalnych.

Prof. Błędowski jest również kierownikiem unikalnych na skalę Unii Europejskiej badań PolSenior, dotyczących medycznych, psychologicznych, społecznych i ekonomicznych aspektów starzenia się ludzi w Polsce. Badanie zostało wykonane dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Wnoszę o podjęcie uchwały aprobującej tę kandydaturę.

Czy ktoś z członków Komisji jest przeciwny tej kandydaturze?

Nie widzę.

Stwierdzam, że Komisja podjęła uchwałę o powołaniu prof. Błędowskiego na stałego doradcę Komisji.

Pan profesor przeprasza za swoją nieobecność. Jest w Toruniu na ważnej konferencji dotyczącej opieki długoterminowej. Będzie obecny na wszystkich następnych posiedzeniach. Będzie również do dyspozycji prezydium oraz członków Komisji we wszystkich sprawach będących w zakresie jego zainteresowań badawczych.

Szanowni państwo, przechodzimy do punktu drugiego obejmującego informacje Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki oraz Ministra Finansów na temat: „Srebrna Gospodarka" – wspieranie rozwoju efektywnych rozwiązań dostosowanych do potrzeb i oczekiwań osób starszych".

Wystąpiliśmy do trzech ministrów. Otrzymaliśmy pisemną odpowiedź od Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Tę odpowiedź zaprezentuje pan minister Męcina.

Uzyskaliśmy także odpowiedź na piśmie z Ministerstwa Finansów. Dotyczy ona przede wszystkim ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym.

Czekamy na panią minister Henclewską, która przedstawi działania podejmowane przez Ministerstwo Gospodarki oraz podległe ministrowi agencje rządowe.

Pozwolą państwo na krótki wstęp z mojej strony.

Zmiany demograficzne w naszym kraju sprawiają, że zwiększa się udział osób starszych w społeczeństwie i gospodarce. Powoduje to, że seniorzy stanowią rosnącą w siłę grupę konsumentów. Stanowi to wyzwanie dla polityki społecznej państwa, ale także jest szansą na rozwój różnych usług w sektorze finansowym. Ze względu na obawy towarzyszące starzeniu się polskiego społeczeństwa to zjawisko jest przedstawiane jako zagrożenie dla stanu finansów publicznych.

Otrzymaliście państwo ciekawy materiał przygotowany przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich – „Osoby starsze na rynku usług finansowych", który wskazuje, że w tym obszarze powstają wielkie możliwości, które należy wykorzystać. Są one związane z tworzeniem nowych miejsc pracy, nowych produktów, usług. Istotne jest podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu finansowemu osób starszych i wykorzystaniu drzemiącego w tej grupie wiekowej wielkiego potencjału gospodarczego. Należy uwzględnić także zwiększenie ochrony prawnej osób starszych, w szczególności jako konsumentów.

Chciałbym, abyśmy dziś o tym dyskutowali a także zapoznali się z działaniami rządu w zakresie odwróconej hipoteki i renty dożywotniej, o co od lat apelowały środowiska seniorskie i rzecznik praw obywatelskich, pani prof. Irena Lipowicz.

Chciałbym serdecznie przywitać sekretarza stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, pana ministra Jacka Męcinę.

Witam serdecznie panią minister Henclewską z Ministerstwa Gospodarki.

Szanowni państwo, rozpoczniemy od wystąpienia ministra pracy i polityki społecznej. Panie ministrze, wiemy o różnych projektach i działaniach resortu. Poproszę, aby w sposób zwięzły przybliżył nam pan zagadnienia realizowane w ministerstwie w zakresie wspierania efektywnych działań dla potrzeb i oczekiwań osób starszych w kontekście „srebrnej gospodarki".

Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jacek Męcina:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, bardzo przepraszam za małe spóźnienie związane z innymi obowiązkami parlamentarnymi.

Pragnę podkreślić, że chcielibyśmy dorobić się holistycznego podejścia do problemu aktywności zawodowej, społecznej oraz gospodarczej osób starszych. Na rynku pracy występuje dziś problem utrzymania aktywności zawodowej osób 50+, ale wiek może stać się atutem. Musimy uwzględniać szanse wiążące się ze zmianami demograficznymi.

Przemiany demograficzne obserwowane w całej Europie stają się faktem także w Polsce. Wszelkie analizy zarówno struktury gospodarczej, jak i struktury społecznej pokazują, że na problem aktywności zawodowej, społecznej, osób 50+ musimy patrzeć w sposób zintegrowany. Nie możemy wyłącznie skupiać się na jednym segmencie, na przykład związanym ze świadczeniami, lecz dostrzegać także to, co jest najistotniejsze z punktu widzenia rozwoju gospodarczego. Aktywność zawodowa wpływa na szerszą aktywność społeczną. Aktywność społeczna generuje różne aktywności, w tym zawodowe. Dostrzegamy te sprzężenia zwrotne.

Przystępując do określenia kierunków przyjętych w ramach długofalowej polityki senioralnej w Polsce na lata 2014-2020, chcieliśmy w sposób horyzontalny ująć planowane działania. Jesteśmy w trakcie realizacji niektórych działań. Nie jest tajemnicą, że przełom roku 2012 i 2013 był szczególnie trudny na rynku pracy. Wzmożona interwencja a jednocześnie działania, które resort podjął w zakresie reformowania instytucji rynku pracy, były odpowiedzią na pytanie: co zrobić, aby aktywność zawodowa osób 50+ była faktem? Wypracowaliśmy wspólnie z pracodawcami nowe instrumenty wsparcia, które w sposób efektywny będą włączać osoby 50+ na rynek pracy.

Dopłata do wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia przez 12 miesięcy dla osób 50+ i przez 24 miesiące dla osób 60+, z gwarancją wydłużenia tego okresu zatrudnienia odpowiednio na 12 i 24 miesiące, to jeden z instrumentów, który już zaczyna pracować. Ustawa obowiązuje od czterech miesięcy i już mamy pierwsze dobre przykłady stosowania tych instrumentów, chodzi nie tylko o interwencje na rynku pracy. Dzięki aktywności seniorów i ich stowarzyszeń oraz dzięki działalności naukowej wiemy doskonale, że aby zapewnić aktywność zawodową i jej wydłużanie, kluczowe jest dostarczenie możliwości dostosowywania kompetencji do potrzeb rynku pracy.

Rynek pracy, organizacja zmienia się tak szybko, że treść zawodu ulega ewolucji i w ciągu dziesięciu lat wymaga wymiany 80% wiedzy. Podam przykład zawodu sekretarki, niegdyś postrzeganego w sposób bardzo tradycyjny. Dziś asystentka to osoba kluczowa w organizacji, która musi mieć szereg kompetencji informatycznych, językowych, cyfrowych oraz z zakresu zarządzania. Tym wyzwaniom musimy sprostać. Żeby zapewnić możliwość aktywności na rynku pracy, musimy stwarzać warunki podnoszenia kwalifikacji. Osoby 50+ pytane o plany zawodowe składają deklaracje w sposób odpowiadający ich pozycji na rynku pracy. Mamy wiele przykładów osób w wieku 70 lat, które chcą nadal być aktywne na rynku pracy, bo czują się potrzebne. Jednocześnie obserwujemy strategię osób 50+, a więc jeszcze młodych, które poszukują metody ucieczki z rynku pracy. Dlaczego? Ponieważ czują się niepotrzebne, czują, że nie mają kwalifikacji odpowiednich na rynku pracy.

Od momentu, kiedy ustawa weszła w życie, tj. od 27 maja, środki Funduszu Pracy przeznaczamy na wspieranie mobilności zawodowej. Krajowy Fundusz Szkoleniowy, który stworzyliśmy, daje gwarancję sfinansowania szkolenia dla każdej osoby 45+. Uświadamiamy pracodawcom, jak ważne jest podnoszenie kwalifikacji i kompetencji. To nie jest tylko problem sfinansowania odpowiedniego szkolenia. Jest to kwota do 9 tys. zł. W przypadku mikroprzedsiębiorstw, która mają największe trudności z wygenerowaniem środków na szkolenia zawodowe, finansujemy 100% szkolenia. Dla średnich i większych organizacji przyznajemy 80% środków.

Ustawa będzie działała przez pół roku bieżącego, więc przeznaczamy na ten cel 40 mln zł. W przyszłym roku będzie to kwota 180 mln zł.

Chciałbym wspomnieć o projekcie, który zmienia nasze podejście do zarządzania pracą i Funduszem Pracy. Środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego będą współzarządzane z partnerami społecznymi. Pracodawcy i związki zawodowe mają prawo do alokowania 20% środków albo na poszczególne branże, albo na poszczególne programy bądź

regiony. Jeśli uda nam się osiągnąć efekt związany ze stałym dostarczaniem kwalifikacji i budowaniem konkurencyjności na rynku pracy, jesteśmy pewni, że włączymy element prewencji. Osoby, które wchodzą w okres niższej mobilności zawodowej, będą stale mogły podwyższać swoje kwalifikacje i będą bardziej konkurencyjne. Duży wysiłek jest po stronie pracodawców, dlatego nasz program dla osób 50+ – „Solidarność Pokoleń" zakłada nie tylko działania administracji rządowej w ramach środków publicznych, ale także współpracę z pracodawcami.

Gdy rozmawiamy z osobami 50+, w czym tkwią bariery w podnoszeniu kwalifikacji, podają prosty przykład. Jeśli osoba w wieku 50+ zostanie w ramach kursu organizowanego przez pracodawcę posadzona obok osoby 25-letniej, to siłą rzeczy będzie czuła się naznaczona. Jej kompetencje i kwalifikacje nigdy nie będą takie, jak osoby, która wychowywała się z tabletem.

Na te elementy musimy zwrócić uwagę. Pracodawcy muszą inaczej spojrzeć na organizację i na rolę zarządzania zasobami ludzkimi. Doświadczenie, kwalifikacje i kompetencje osób 50+, 60+ mogą być wykorzystane. Badania wykazują, że są to lepsi pracownicy, bardziej związani z firmą, bardziej lojalni. Mogą wykonywać nawet bardzo skomplikowane działania. Podam przykład doświadczonych księgowych, ale i analityków. Rzecz w tym, aby działania, które wykonują, były powtarzalne. Z wiekiem następuje specjalizacja. W mniejszym stopniu staramy się rozwijać kolejne kompetencje. To jest element organizacji i zarządzania, który musi być wspierane. Przedsiębiorcy powinny to zrozumieć.

Jesteśmy na etapie przewartościowania sytuacji demograficznej na rynku pracy. Zasoby młodych ludzi będą coraz mniejsze a najbardziej dostępnymi i wartościowymi z punktu widzenia kapitału społecznego będą osoby 50+. Im szybciej to zrozumiemy, tym mniejsze będą bariery rozwoju dla polskiej gospodarki oraz polskich pracodawców. Zachęty, które już dawno funkcjonują, związane z redukcjami kosztów zatrudnienia, z ograniczaniem pozapłacowych kosztów pracy, są niewystarczające. Stymulujemy zatem i wprowadzamy te rozwiązania, o których mówiłem – subsydiowanie zatrudnienia, dostarczanie kwalifikacji i kompetencji.

Chciałbym wskazać na jeszcze jeden element. Pamiętajmy, że budując np. kompetencje cyfrowe, na etapie aktywności zawodowej tak naprawdę działamy na rzecz zwiększania popytu na niektóre produkty. Dziś dla seniora w wieku 70 lat niektóre sprzęty AGD są przykładem bariery związanej z obsługą tych urządzeń. Sam odczuwam takie bariery, gdy dostaję najnowocześniejszy model telefonu komórkowego. Dlatego stałe doskonalenie umiejętności cyfrowych jest potrzebne, żeby włączenie społeczne było faktem, ale także po to, żeby zapewnić stały popyt na niektóre produkty. Jest to w interesie społecznym, ale i w interesie gospodarczym.

Szanowni państwo, na zakończenie chciałbym wspomnieć o jeszcze jednym projekcie, który stanowi zobowiązanie naszego rządu, także w kontekście wydłużenia wieku emerytalnego. Otóż w ostatniej fazie realizacji jest projekt innowacyjny wdrażany w województwie pomorskim – „Próbka pracy". Stanowi on świetny model sprawdzania możliwości wykonywania pracy na określonych stanowiskach. Pomorski Ośrodek Kompetencji stworzył projekt, wykorzystując rozwiązania szwedzkie. Jest w stanie zdiagnozować, na ile problemy układu krążenia, kostnego, ale także uwarunkowania związane z aktywnością intelektualną, pozwalają na kontynuowanie pracy na dotychczasowym stanowisk bądź wymagają zmiany kwalifikacji. Zostało to świetnie zdiagnozowane w krajach skandynawskich i przełożone na grunt polski. Zamierzamy uruchomić te projekty w większości regionów naszego kraju, aby program ten stał się normą.

Jeśli byłyby plany wyjazdowego posiedzenia Komisji to Pomorski Ośrodek Kompetencji jest świetnym miejscem, żeby przekonać się, jak taki projekt działa. Rekomendacja Komisji będzie dla nas ważna także przy podejmowaniu wysiłku finansowego.

Skupiłem się na kluczowych kwestiach.

Na tym zakończę.

Moja szanowna koleżanka z Ministerstwa Gospodarki uzupełni moją wypowiedź w wielu aspektach.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Panie ministrze, dziękujemy za informację oraz za szczegółowy materiał pisemny.

Z przyjemnością odwiedzimy Pomorski Ośrodek Kompetencji. Uzgodnimy w ramach prezydium kwestię posiedzenia wyjazdowego.

Poproszę o zabranie głosu panią minister Grażynę Henclewską, podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki. Ministerstwo realizuje działania związane ze „srebrną gospodarką". Również instytucje podległe ministerstwu, między innymi Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości prowadzi projekty szkoleniowe, doradcze dla pracowników 50+ oraz ich potencjalnych pracodawców.

Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Grażyna Henclewska:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Pan minister nakreślił ramy i przedstawił kompleksowy program rządu dotyczący aktywizacji oraz polityki senioralnej. Podstawą gospodarki są konkurencyjne firmy. W ostatnich dniach odbywał się kongres dotyczący małych i średnich firm, podczas którego dyskutowane były różne aspekty konkurencyjności. Konkurencyjna firma ma odpowiedni kapitał intelektualny, czyli pracowników dysponujących wiedzą. Istotny jest zatem kapitał ludzki, ale również umiejętności w zarządzaniu tymi zasobami.

Nasze strategie gospodarcze odnoszą się do strategii europejskich. Strategia Europa 2020 odpowiada na konkretne wyzwania. Podstawowym jest starzenie się społeczeństwa. Innowacje mają być odpowiedzią na potrzeby, które się pojawiają. Trzeba uwzględniać fakt, że dłużej żyjemy, że dłużej będziemy aktywni zawodowo.

„Srebrna gospodarka" ujmowana jest przez resort gospodarki w kontekście prowadzenia przedsiębiorstwa, ale również proponowania nowych, efektywnych rozwiązań, które będą wychodzić naprzeciw potrzebom społeczeństwa, w którym udział osób 50+ jest znaczący. Towary i usługi nowej generacji powinny być skierowane również do tej kategorii konsumentów. Ma to służyć efektywnemu rozwiązywaniu problemów.

Chodzi oczywiście nie tylko o innowacje technologiczne, choć przy tworzeniu towarów i usług nowej generacji mają one szczególne znaczenie. Innowacyjność to pojęcie szerokie. Są innowacje procesowe, organizacyjne, a także społeczne. Tworzenie nowych rozwiązań organizacyjnych czy procesowych na rzecz lepszego życia społeczeństwa to także innowacja. Chcemy uświadamiać rolę innowacji społecznej w srebrnej gospodarce. Miarą innowacyjności procesu bądź produktu jest liczba osób, którym dzięki niemu żyje się lepiej. Uważam, że to dobra miara dla innowacji społecznych.

Nawiązując do wypowiedzi pana ministra, który wspomniał o rozwiązaniach na rzecz zatrudniania osób starszych, zmniejszania kosztów pracy, chciałabym zwrócić uwagę na dobre wykorzystanie zasobów, właściwe wykorzystanie potencjału, którym firma dysponuje. Ministerstwo Gospodarki promuje programy mentoringowe, służące korzystaniu z potencjału osób, które mają dużą wiedzę, doświadczenie i mogą odegrać jeśli nie kluczową, to wspierającą rolę w rozwoju firmy. Swoją wiedzą i doświadczeniem mogą służyć młodszym pracownikom. Dobrym przykładem mentoringu są firmy rodzinne, w których młodsze pokolenie uczy się od seniorów rodziny. Wiele uwagi poświęcamy firmom rodzinnym, które należą do sektora małych i średnich przedsiębiorstw, choć mają swoją specyfikę.

Chciałabym także zwrócić uwagę na działalność w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Wspólnie z ministrem pracy przewodzimy zespołowi ds. społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Tematyka posiedzeń tego zespołu jest szczególna. Tak naprawdę nie narzucamy żadnych reguł. Oczekujemy inicjatyw oddolnych w różnych zakresach.

Muszę powiedzieć, że reprezentacje partnerów społeczno-gospodarczych i organizacji pozarządowych oraz regionów, które doskonale orientują się w sytuacji, mają bardzo dużo do zaoferowania, zwłaszcza w zakresie innowacji procesowych na danym terenie. Będziemy nadal ten zespół prowadzić. Zagadnienia srebrnej gospodarki będą jednym z dominujących elementów w pracy zespołu.

Pan przewodniczący wspomniał o działaniach Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, która również wspiera firmy rodzinne. Realizowany jest projekt „Firmy rodzinne ” we współpracy ze Stowarzyszeniem Inicjatywa Firm Rodzinnych. Jest to dwuletni program szkoleniowo-doradczy. Prowadzimy również projekty szkoleniowo-doradcze dla osób w wieku 50+, m.in. projekt „Aktywny emeryt”.

Mamy świadomość, że podstawą sukcesu gospodarki jest aktywne społeczeństwo. Aktywne społeczeństwo to społeczeństwo zdrowsze, stąd nasze zainteresowanie innowacjami w medycynie oraz programami badawczo-rozwojowymi. Chodzi o rozwiązania nie tylko w zakresie leków, ale także urządzeń.

Podejmowane przez nas działania stanowią odpowiedź na wyzwanie, jakim jest starzejące się społeczeństwo. Musimy mieć świadomość, że tak naprawdę robimy to dla siebie. Prędzej czy później znajdziemy się w tym okresie życia. Młodzi powinni myśleć o tym, żeby stwarzać warunki dla swoich rodziców. Te rozwiązania będą służyć im w przyszłości.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Bardzo dziękujemy pani minister.

Mam pytanie związane z działaniami Ministerstwa Gospodarki, chodzi o stan prac nad projektem ustawy o rencie dożywotniej. Na jakim etapie są prace?

Wiemy, że Rada Ministrów przyjęła jakiś czas temu założenia do tego projektu. Jesteśmy zadowoleni z uchwalonej już ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym. To byłaby druga ustawa istotna z punktu widzenia polityki senioralnej oraz większej ochrony osób starszych.

Podsekretarz stanu w MG Grażyna Henclewska:

Panie przewodniczący, czy mogłabym odpowiedzieć później, po konsultacji? W tej chwili nie dysponuję wiedzą.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Poprosimy panią minister o odpowiedź na piśmie.

Otrzymaliśmy również odpowiedź od Ministra Finansów. Jest z nami pani Agnieszka Wachnicka, zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego Ministerstwa Finansów. Czy pani dyrektor zechciałaby nam przybliżyć działania Ministra Finansów w zakresie przygotowań do „srebrnej gospodarki”?

Zastępca dyrektora Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego Ministerstwa Finansów Agnieszka Wachnicka:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Jak pan przewodniczący był łaskaw wspomnieć, ustawa o odwróconym kredycie hipotecznym została uchwalona przez Sejm w dniu 12 września. Aktualnie znajduje się na etapie prac senackich. Planowane jest jej rozpatrzenie na posiedzeniu plenarnym Senatu w przyszłym tygodniu. Spodziewamy się, że po tym posiedzeniu trafi do Sejmu i zostanie ostatecznie uchwalona.

Jest to projekt w kształcie, który został przygotowany przez rząd. Na etapie prac sejmowych spotkały się dwa projekty. Był jeszcze projekt wniesiony przez Klub Parlamentarny SLD. Jako wiodący został przyjęty projekt rządowy, który nie zmienił się merytorycznie podczas prac w Sejmie. Projekt był szeroko z państwem konsultowany.

W naszej opinii jest to projekt kompleksowy i usuwający bariery, które aktualnie występują i uniemożliwiają oferowanie tego produktu w formie kredytowej. Rozwiązania w nim zawarte będą w sposób adekwatny zabezpieczały interes nie tylko kredytobiorcy, ale również po jego śmierci spadkobierców.

Spodziewamy się, że w niedługim czasie ustawa wejdzie w życie. Termin wejścia w życie jest przewidziany po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, zanim przystąpimy do dyskusji i pytań, chciałbym przywitać przedstawicieli innych organizacji.

Są z nami przedstawiciele Federacji Konsumentów – pani Izabela Dąbrowska, dyrektor Biura Prawnego, przedstawiciele Biura Rzecznika Praw Obywatelskich – pani Anna Chabiera, przedstawiciele NIK.

Chciałbym bardzo serdecznie powitać panią prof. Katarzynę Wieczorowską-Tobis, konsultanta krajowego w dziedzinie geriatrii oraz przewodniczącą Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego. Z panią prezes także nawiązaliśmy współpracę.

Poważnie traktujemy deklarację pana ministra Bartosza Arłukowicza w zakresie stworzenia w najbliższym czasie instytutu geriatrii. Bardzo liczymy na współpracę z Polskim Towarzystwem Gerontologicznym.

Serdecznie witam pana prof. Janusza Szymborskiego z Rządowej Rady Ludnościowej, który 1 października organizuje bardzo interesującą konferencję w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Coraz bardziej istotna jest edukacja osób starszych. W tym zakresie ogromna jest rola uniwersytetów trzeciego wieku. Jest z nami pani prezes Krystyna Lewkowicz z Ogólnopolskiego Porozumienia UTW, która wspólnie z Fundacją „Teraz Polska" i panem prezesem Krzysztofem Przybyłem, który także jest dziś z nami, organizuje konkurs „Przyjaźni seniorom".

Chciałbym, żebyście państwo opowiedzieli nam o tej inicjatywie.

Witam wszystkich pozostałych gości, przedstawicieli instytucji i organizacji.

Otwieram dyskusję.

Proszę o formułowanie oczekiwań, rekomendacji oraz rozwiązań.

Bardzo proszę, pan prof. Bolesław Samoliński.

Stały doradca Komisji prof. Bolesław Samoliński:

Dziękuję, panie pośle.

Myślę, że dotykamy jednego z najważniejszych zagadnień polityki senioralnej. Zacznę od definicji „srebrnej gospodarki", która nie jest jednoznaczna. Termin „srebrna gospodarka" wywodzi się z Japonii. W 1973 r. dla osób w wieku podeszłym wprowadzono tzw. srebrne siedzenia w środkach komunikacji Japonii. Usługi dla osób starszych zarówno w kontekście tworzenia właściwych miejsc pracy, jak i sprzyjania ich dobremu funkcjonowaniu w społeczeństwie nazwano srebrnym działaniem.

Teraz posługujemy się dwoma terminami – „srebrna gospodarka" oraz „srebrny rynek". „Srebrna gospodarka" uwzględnia rolę seniorów a „srebrny rynek" to zakres usług, które służą seniorom, aby poprawić ich jakość życia, bezpieczeństwo zdrowotne i wpływać na otoczenie, aby było bardziej przyjazne dla tej grupy. Oba te pojęcia się zazębiają. Dzieje się tak w momencie, kiedy tworzymy działalność gospodarczą, innowacyjną, technologiczną na rzecz poprawy sytuacji osób w wieku senioralnych. Służy to i seniorom, i rozwojowi gospodarki. Jest to bardzo szeroki obszar, niezwykle bogaty w możliwości. Konieczne jest zdefiniowanie obszarów, w których „srebrna gospodarka" może się rozwijać.

Z jednej strony istnieje potrzeba tworzenia właściwych miejsc pracy dla osób w wieku podeszłym, które byłyby dostosowane do ich możliwości biologicznych, z wykorzystaniem ich wiedzy i potencjału oraz dzieleniem się doświadczeniem z osobami młodszymi. To gwarantowałoby zachowanie pewnej ciągłości pokoleniowej oraz budowanie jakości w zakładach pracy. Z drugiej strony praca uszlachetnia seniora i daje mu perspektywy na lepszą starość, aktywizacja zawodowa jest jedną z najlepszych metod. Jedna trzecia osób w wieku emerytalnym popada w problemy natury psychicznej, zwiększa się liczba samobójstw. Część seniorów czuje się wyrzucona poza nawias. Dodatkowo potęguje to problem postępu technologicznego, za którym seniorzy nie nadążają.

Budowanie właściwych miejsc pracy oznacza nie tylko dostosowanie krzesła dla seniora, nie tylko przeniesienie go z części produkcyjnej do usługowej, ale również usunięcie barier technologicznych, które coraz częściej pojawiają się w miejscu pracy.

Żeby stworzyć kompleksową politykę w odniesieniu do ludzi starszych, należy skatalogować i zdefiniować wszystkie istotne obszary. Jest niezwykle cenne, że spotykamy się z udziałem przedstawicieli dwóch resortów.

Nie ukrywam, że brakuje resortu zdrowia, który jest odbiorcą wielu elementów „srebrnej gospodarki" a zarazem twórcą. Moją sugestią jest, żebyśmy w taki sposób podchodzili do tego zagadnienia.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Bardzo dziękuję, panie profesorze, za tę opinię i komentarz.

Kto z państwa chciałby zabrać głos?

Pani profesor Józefa Hrynkiewicz, wiceprzewodnicząca Komisji.

Poseł Józefa Hrynkiewicz (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałam odnieść się do wystąpienia państwa ministrów.

Jeśli mówimy dziś o osobach 50+, 60+ to ta populacja charakteryzuje się bardzo niskim poziomem wykształcenia. W tym zakresie prowadziłam bardzo szczegółowe badania. Publikowałam analizy dotyczące poziomu wykształcenia. Populacja urodzona w latach 50. i 60. to, w znacznej większości, absolwenci zasadniczych szkół zawodowych. Około 28% zdobywało maturę, 5-7% podejmowało studia wyższe, wyższe wykształcenie zdobyło 5% generacji pierwszego wyżu demograficznego.

Jeśli mówicie państwo o przystosowaniu tych osób do wymagań rynku, o wykształceniu, to trzeba brać pod uwagę ich bardzo niski poziom wykształcenia oraz zły stan zdrowia. Kiedyś przeprowadzałam badania dotyczące czasu pracy górników. Średnia długość ich życia wynosiła 57 lat. Przypuszczam, że obecnie przedstawia się to nieco lepiej, ale nie jest istotnie lepiej, bo pogorszyły się warunki pracy w górnictwie. Tak wynika ze statystyk Wyższego Urzędu Górniczego. Tyle samo osób umiera z powodu wypadków w górnictwie, co z przyczyn naturalnych.

To jedna z bardzo trudnych spraw, pani minister. Myślę, że Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej powinny się tym bliżej zainteresować. Programy, które chcecie państwo stosować, są właściwe dla tej grupy osób starszych, które mają co najmniej średnie wykształcenie. Zostaje podstawowa grupa ludzi, mieszkająca głównie na wsiach i w małych miastach, która ma bardzo niskie wykształcenie. Dla nich pewne bariery są nie do przebycia. Z państwa informacji nie wynika, żeby opracowany został program właściwy dla tej przeważającej grupy osób. Wymagałoby to znacznie głębszego podejścia.

Należę do tej grupy wiekowej i nie martwię się o moich kolegów profesorów i doktorów, ponieważ świetnie sobie radzą. Jest kwestia, jak ich wykorzystać, w jakich warunkach. Jak wykorzystać emerytowanych lekarzy? Jak wykorzystać emerytowanych profesorów, jeśli już nie pracują na uczelniach, choć najczęściej pracują bardzo długo? Jest to, oczywiście, problem niezwykłej wagi. Jednak problemem zasadniczym, który będzie ważył także na usługach potrzebnych dla osób starszych (mam na myśli usługi pielęgnacyjne oraz pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego) jest, co zrobić, żeby opóźnić moment, kiedy te usługi będą potrzebne.

Prosiłabym o podjęcie bardziej szczegółowych badań i zastanowienie się, co można w tym zakresie zrobić. Nie ma jednolitego sposobu podejścia do tego problemu i jednego rozwiązania. Państwa propozycje są adresowane do ludzi posiadających pewien poziom wykształcenia, natomiast duża grupa osób starszych jest w innej sytuacji.

Ponadto chciałam odnieść się do kwestii odwróconej hipoteki.

Głosowałam przeciwko tej ustawie i mam wiele zastrzeżeń. Cieszę się, że są z nami przedstawiciele UOKiK oraz Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, ponieważ wszystkie te rozwiązania wymagają bardzo szczegółowej analizy. Głosowałam przeciwko zapisom ustawy, gdyż one bardzo dobrze chronią interesy banków. Będzie to dobrowolna umowa. Nie będziemy się wtrącać do dobrowolnych umów cywilno-prawnych. Ustawa niedostatecznie uwzględnia i chroni interesy osób starszych, których duża część znajdzie się

wskutek zmian w systemie ubezpieczenia społecznego, przede wszystkim w systemie emerytalnym, realizowanych od 1999 r., w bardzo trudnej sytuacji materialnej.

Myślę, panie przewodniczący, że to powinno być przedmiotem jednego z posiedzeń Komisji. Mam na myśli przewidywania dotyczące sytuacji materialnej osób w wieku emerytalnym.

Chciałabym, żeby ktoś z UOKiK czy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wypowiedział się w tej sprawie. To jest bardzo trudny problem. W Stanach Zjednoczonych z tych rozwiązań korzysta ok. 1,5-2% populacji a są to społeczeństwa istotnie bogatsze od naszego.

Korzystając z obecności pani dyrektor z Ministerstwa Finansów, chciałam zapytać, czy pracujecie państwo nad rozwiązaniami chroniącymi ludzi starych przed instytucjami finansowymi, takimi jak Amber Gold? Czy Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich zastanawia się, jak tym osobom pomóc? One w dobrej wierze przystępowały do tego rodzaju przedsięwzięć finansowych – złodziejskich, nastawionych na to, żeby tych ludzi okraść i oszukać. One działają legalnie. Przecież wszystkie te firmy były zarejestrowane i podlegały kontroli finansowej, kontroli urzędów skarbowych.

Wydaje mi się, że Ministerstwo Finansów powinno mieć już bardzo zaawansowane prace w tym zakresie, bo takie firmy nie pojawiły się w ostatnich dniach, tylko działają od wielu lat, swobodnie powstają i rozwijają się.

Jeśli pani nie może mi udzielić odpowiedzi w dniu dzisiejszym to, prosiłabym, o odpowiedź na piśmie. Jest ona niezwykle ważna w kontekście bezpieczeństwa finansowego osób w zaawansowanym wieku, które nie są dostatecznie poinformowane.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej za te uwagi i pytania.

Poproszę pana ministra Jacka Męcinę o udzielenie odpowiedzi.

Sekretarz stanu w MPiPS Jacek Męcina:

Dziękuję pani przewodniczącej za zwrócenie uwagi na kilka ważkich problemów.

Na szczęście, w 2008 r. dostrzegliśmy problem utrzymującego się wysokiego bezrobocia osób 50+. Obecnie formułujemy wnioski i refleksje oraz podjęliśmy kolejne działania. Efektywna pomoc osobom 50+ w powrocie na rynek pracy to poważne wyzwanie. W ramach prac nad ustawą o promocji zatrudnienia podjęliśmy negocjacje z przedsiębiorcami. Wypracowaliśmy instrument tak, żeby on działał. Wcześniej nie było instrumentu, który byłby interesujący dla przedsiębiorców. Obecnie egzekwujemy od przedsiębiorców tworzenie miejsc pracy. W ciągu trzech miesięcy funkcjonowania nowych rozwiązań powstało ponad tysiąc miejsc pracy dla osób 50+.

Badania Eurostatu wskazują, że problemem jest to, iż 50% pokolenia nie odnajduje się na rynku pracy i ucieka w różnego rodzaju świadczenia. Wprowadzamy nowe instrumenty, aby realnie pomagać wszystkim, którzy są zarejestrowani i którym potrzebna jest aktywność zawodowa. Stworzono ponad tysiąc miejsc pracy, przede wszystkim w zawodach prostych, mam na myśli nowoczesne usługi sprzątające, cateringowe, logistyczne.

Dodam, że odsetek osób z wyższym wykształceniem w pokoleniu 50+ zwiększył się, m.in. na skutek podwyższania kwalifikacji.

Działania związane z wykorzystaniem Krajowego Funduszu Szkoleniowego adresujemy do pokolenia 45+. Ta grupa wiekowa nie ma już problemów z wykluczeniem cyfrowym i jest w stanie dość łatwo nadążać za zmianami w gospodarce. Pragnę stwierdzić z całą mocą, że przemiany technologiczne są tak szybkie, że nadążenie za nimi, bez wsparcia środkami publicznymi, będzie prawie niemożliwe. Mamy prawie połowę osób zatrudnionych w mikro- i małych przedsiębiorstwach. Małe zakłady nie są w stanie wygenerować środków na podwyższenie kwalifikacji pracowników.

Jak pomóc osobie, która po 15 latach pracy bez podnoszenia kwalifikacji, np. w zawodzie ślusarza, traci pracę? Musi nauczyć się obsługiwać szlifierkę numeryczną, czyli posiadać wszystkie umiejętności cyfrowe. Nie możemy dopuszczać do tego, aby tworzyć taką przepaść.

Podejmujemy działania adekwatne do wyzwań. Zgadzam się, że potrzebne są także działania interwencyjne pomagające tym, którzy nie są w stanie odnaleźć się na rynku pracy. Stąd projekty związane z rozwojem ekonomii społecznej (nie wspominałem o tym wątku). Jest miejsce dla nowego obszaru gospodarki, związanego z usługami senioralnymi, opiekuńczymi. Jest to jeden z elementów przyszłości gospodarczej. Powstanie wiele nowych zawodów, które mogą się rozwijać, także w formach alternatywnych, nie tylko w formule działań publicznych, ale także na rynku usług prywatnych, które poprzez różne instrumenty finansowania mogą być rozwijane.

Zgadzam się z tym, że potrzebne są permanentne badania służące identyfikowaniu nowych zagrożeń, ale także możliwości i działań, które trzeba podjąć. Osobiście, jestem przekonany, że te działania nie mogą mieć charakteru wyłącznie publicznego. Dlatego reforma polityki rynku pracy, którą przeprowadziliśmy, opiera się na zintegrowaniu działań publiczno-publicznych, które zmuszają instytucje publiczne do współdziałania, publiczno-społecznych, polegających na wspieraniu aktywności środowiskowej, uniwersytetów trzeciego wieku, organizacji samorządowych. Trzecim elementem jest partnerstwo publiczno-prywatne, które na zasadach rynkowych zapewnia efektywność usług. Dzięki tym kompleksowym działaniom łatwiej nam będzie nadążać za potrzebami.

Dziękuję bardzo.

Chciałbym pana przewodniczącego przeprosić, ale muszę udać się na kolejne posiedzenie komisji. Zostaną moi współpracownicy, przede wszystkim pani Czesława Ostrowska, koordynator z resortu pracy.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Dziękujemy, panie ministrze, za kompleksową informację oraz za udzielone odpowiedzi a także za zwrócenie uwagi na ekonomię społeczną.

Zachęcam do kolejnych głosów z państwa strony.

Pani poseł Elżbieta Achinger.

Poseł Elżbieta Achinger (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, mam krótkie pytanie do przedstawiciela resortu gospodarki.

Czy w ramach nowych programów innowacyjności „srebrnej gospodarki” rząd zastanawiał się nad instrumentami finansowymi, które przekładałyby się na rozwój gospodarki? Podejście innowacyjne będzie łatwiejsze w grupie przedsiębiorców rozwojowych, kiedy byłyby przewidziane jakieś instrumenty finansowe.

Wiem, że kiedyś rozważano takie projekty.

Poproszę o informację w tej sprawie.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MG Grażyna Henclewska:

Dziękuję bardzo za to pytanie, nie poruszałam tego tematu.

Przygotowując się do nowej perspektywy finansowej, opracowaliśmy program rozwoju przedsiębiorstw, zwłaszcza w zakresie wsparcia innowacyjności. Jest to kompleksowy zbiór instrumentów finansowych oraz pozafinansowych w różnych obszarach, w których należałoby wesprzeć firmy.

Uwzględnione są szkolenia, instytucje otoczenia biznesu, mentoring, innowacyjność. Przewidujemy także możliwość rozwoju poza granicami kraju. W nowej perspektywie finansowej jeszcze więcej środków przeznacza się na realizację tych projektów. Finansowanie kierowane jest do przedsiębiorstw a nie – do środowisk naukowych. Środki może uzyskać przedsiębiorca, który ma pomysł, projekt i zaprasza do współpracy środowisko naukowe.

Zaczynamy od dotacji do badań, czyli do bardzo ryzykownych działań. Jeśli okazuje się, że pomysł jest gotów do wdrożenia, wtedy używane są instrumenty zwrotne. Chcemy, żeby część środków krążyła w gospodarce, żeby można było ich wielokrotnie używać.

Jeszcze nie zakończyła się obecna perspektywa, ale już wyciągamy wnioski, w jaki sposób finansować przedsięwzięcia i jakie obszary wymagają szczególnej troski. Znajduje to odzwierciedlenie w programach operacyjnych, szczególnie w programie „Inteligentny Rozwój”.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Dziękuję bardzo, pani minister.

O głos poprosiła pani Katarzyna Brzeska-Miksa – prezes zarządu Funduszu Hipotecznego „Familia".

Bardzo proszę.

Prezes Funduszu Hipotecznego „Familia" Katarzyna Brzeska-Miksa:

Dziękuję bardzo.

Chciałam odnieść się do kwestii odwróconej hipoteki.

Ustawa uchwalona 12 września nie jest tą, na którą czekają polscy emeryci. Dotyczy ona odwróconego kredytu hipotecznego a kredyt to świadczenie na ściśle określony czas. Polscy emeryci czekają na świadczenie dożywotnie. Mam na myśli rentę dożywotnią, tylko renta dożywotnia gwarantuje wypłatę do końca życia.

Projekt ustawy znajduje się w Ministerstwie Gospodarki. Mogę odpowiedzieć na pytanie, co się dzieje z tym projektem. Jest on w trakcie konsultacji społecznych. Zostały zgłoszone uwagi. Oczekiwane jest wyznaczenie terminu posiedzenia komisji uzgodnieniowej. Takie informacje pojawiły się wczoraj w prasie. Już od pięciu lat apeluję o tę ustawę. Średnia wieku osób, które korzystają z renty dożywotniej wynosi 78 lat, pytanie – czy te osoby mają czas nadal czekać? Pięć lat to bardzo długi okres.

Dużo osób podpisuje umowę renty dożywotniej, ale większa część wstrzymuje się z decyzją, czekając na ustawę. Znane są założenia ustawy. Wiadomo, jakie warunki trzeba będzie spełniać, że umowy były bezpieczne. Już teraz można zawierać umowy, które gwarantują bezpieczeństwo. Ustawa spowoduje, że wszystkie podmioty funkcjonujące na rynku będą musiały stosować te zabezpieczenia, gwarantując bezpieczeństwo wszystkim emerytom.

Chciałam odnieść się do informacji, którą podała pani przewodnicząca Józefa Hrynkiewicz, dotyczącej odsetka osób korzystających z renty dożywotniej. Rynek renty dożywotniej został zbadany przez UOKiK w październiku 2012 r. UOKiK nie wniósł żadnych zastrzeżeń ani do wzorców umownych, ani do praktyk reklamowych stosowanych przez Fundusz Hipoteczny „Familia". Jesteśmy jedynym podmiotem, wobec którego nie było takich zastrzeżeń.

Jeśli chodzi o odsetek osób korzystających z tego rodzaju produktów w USA i w innych krajach, to warto pamiętać, że w Polsce mamy do czynienia z nieco inną sytuacją. W USA bardzo dużo osób jest właścicielami nieruchomości, które wciąż są obciążone kredytem hipotecznym i nie mogą skorzystać z tego rodzaju produktów. W Polsce ponad 90%, które ukończyły 65. rok życia, jest pełnymi właścicielami nieruchomości, czyli nie mają obciążonej hipoteki na rzecz jakiegokolwiek banku. Sytuacja w Polsce jest zatem odmienna od sytuacji w USA czy Wielkiej Brytanii, gdzie – rzeczywiście – jest to rynek niszowy. W Polsce jest możliwość zwiększenia emerytur dzięki rencie dożywotniej.

Procedury legislacyjne nie mogą trwać tak długo. Apelujemy o to od pięciu lat. Podobne postulaty formułują instytucje seniorskie, Federacja Konsumentów, UOKiK.

Pragnę zaapelować do Komisji Polityki Senioralnej i do pani minister z Ministerstwa Gospodarki, żeby zająć się tą ustawą.

Ustawa przegłosowana niedawno w Sejmie nie jest tą, na którą czekają polscy emeryci.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Dziękuję za informacje, które płyną z drugiej strony.

Założenia do ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym i o rencie dożywotniej zostały przyjęte przez Radę Ministrów w tym samym czasie, na tym samym posiedzeniu Rady Ministrów. Ustawa o odwróconym kredycie hipotecznym została już uchwalona, a drugi projekt jeszcze nie został skierowany do Sejmu. Jest to potrzebne rozwiązanie. Rzecznik Praw Obywatelskich apelowała wielokrotnie o przyspieszenie prac nad tymi projektami legislacyjnymi.

Czy są jeszcze głosy z państwa strony?

Bardzo proszę o przedstawienie się i zabranie głosu.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Jerzy Płókarz, Społeczna Krajowa Sieć Ratunkowa, Krajowy Sztab Ratownictwa.

Szanowni państwo, zrzeszamy kilka tysięcy osób starszych, prowadząc tzw. sieć życia. Bardzo cieszy nas podejmowanie starań i troska o osoby starsze. Mam jednak obawę, że za mało akcentuje się rozwój organizacji społecznych członkowskich, nie – fundacji prywatnych, jednoosobowych, które są nastawione na skonsumowanie dotacji państwowych, tylko organizacji społeczników działających w terenie, którzy będą pomagali osobom starszym czy niesamodzielnym.

Trzeba mieć świadomość, że usługi pielęgnacyjne albo będą finansowane w stu procentach z budżetu państwa (a nie wiem, czy nas na to stać) albo będą tylko dla nielicznej grupy osób, które będzie na to stać. W projekcie ustawy senatora Augustyna planowany jest czek w wysokości 1000 zł na zakup usług. Jeśli odejmiemy od tej kwoty 23% VAT przedsiębiorcy, 19% podatku dochodowego przedsiębiorcy, 19% podatku dochodowego pracownika wykonującego usługi pielęgnacyjne to, ile zostanie pieniędzy dla bezpośredniego beneficjenta, czyli dla osoby starszej? Czy środki te wystarczą na godzinę opieki dziennie? Doba trwa 24 godziny.

W polityce państwa powinien być położony nacisk na rozwój pomocy sąsiedzkiej, uwrażliwienie społeczeństwa na ten problem, bo wizja jest nieco przerażająca. Trzeba zawczasu wyciągać wnioski z prognoz starzenia się społeczeństwa i wzrostu odsetka osób starszych oraz niesamodzielnych w społeczeństwie. Tanie rozwiązania, którymi są działania społeczników, wsparcie sąsiedzkie, powinny być rozwijane. Chodzi o to, żebyśmy nie wydawali olbrzymich pieniędzy na szkolenia opiekunek.

Jestem przerażony pomysłem, że obowiązkowe szkolenia będą musieli przechodzić członkowie rodziny, przecież to będzie kosztowało dużo pieniędzy. Dzisiaj członkowie rodziny są szkoleni przez pielęgniarkę środowiskową. Nie wiąże się to z dodatkowymi kosztami, bo pielęgniarka i tak zajmuje się daną osobą.

Uczulam na właściwe kierowanie środków w celu inicjowania działań jak najbardziej skutecznych i jednocześnie jak najtańszych.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Dziękuję za ten głos.

Czy są jeszcze jakieś uwagi, pytania, komentarze?

Zapowiedziałem już panią prezes Lewkowicz i pana prezesa Przybyła.

Poproszę o kilka słów na temat konkursu, który państwo organizujecie.

Prezes Fundacji „Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku" Krystyna Lewkowicz:

Dzień dobry państwu.

Pozwolę sobie uzupełnić wypowiedzi moich przedmówców. Siła nabywcza seniorów – emerytów i rencistów sięga 160 mld zł rocznie. Jest to poważna stymulacja rynku. Oczywiście, część pieniędzy przeznaczona jest na potrzeby podstawowe: żywność, energia itd. Rodzą się jednak potrzeby wyższego rzędu w zakresie najprzeróżniejszych spraw, począwszy od bezpieczeństwa, poprzez rehabilitację, usługi turystyczne, aż po dobra luksusowe jak turystyka zagraniczna.

Stąd wziął się pomysł przeprowadzenie ogólnopolskiego konkursu przeznaczonego zarówno dla producentów, usługodawców, jak i dla organizacji pozarządowych i innych organizacji, które realizują zasady społecznej odpowiedzialności biznesu i finansują programy społeczne, edukacyjne dla osób starszych. Celem konkursu jest – po pierwsze – stymulowanie rynku, aby odpowiadał na zupełnie nowe potrzeby seniorów. Po drugie – edukacja konsumencka, to znaczy kształtowanie nawyków wśród seniorów nabywania produktów wysokiej jakości. Trzecim celem jest przeciwdziałanie wszelkim nadużyciom na szkodę osób starszych.

Pomysłodawcy konkursu, to znaczy Uniwersytet Trzeciego Wieku SGH i Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku, zyskali fantastycznego promotora czy też instytucję wspierającą. Obok mnie siedzi pan prezes Przybył z Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska". Fundacja użyczyła nam logistyki, doświadczenia,

pomocy organizacyjnej a jednocześnie nobilituje konkurs wyrobioną na rynku marką „Teraz Polska".

Wszystkie informacje w tym zakresie zawarte są na naszej stronie internetowej. Poproszę tych z państwa, którzy w swoim otoczeniu widzieliby takie firmy, które mogą być uznane za przyjazne seniorom, o przekazanie nam takich informacji.

Może pan prezes chciałby coś dodać?

Prezes Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego Krzysztof Przybył:

Dzień dobry państwu.

Bardzo się cieszę, że „Teraz Polska" osiągnęła taki poziom, iż zwracają się do nas organizatorzy projektów, programów i konkursów o patronat, wsparcie organizacyjne. Napawa mnie to dużą radością.

Deklaruję, że wszelkie inne inicjatywy związane z szeroko pojętymi działaniami senioralnymi będziemy wspierać. Współpracujemy z prof. Samolińskim.

Mam nadzieję, że rok 2015 dla Fundacji „Teraz Polska" będzie rokiem senioralnym.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Szczerba (PO):

Bardzo dziękuję, panie prezesie.

Czy są jeszcze głosy w dyskusji?

Jeśli nie, to chciałbym bardzo serdecznie państwu podziękować za obecność i udział w dyskusji.

Protokół posiedzenia z pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w sekretariacie Komisji oraz na stronach internetowych.

Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie.